

خطر واکسن‌های تقلبی کرونا در بازار سیاه

نایب رئیس انجمن داروسازان ایران با تاکید بر لزوم بهره‌گیری از ظرفیت داروخانه‌ها در زمان واکسیناسیون عمومی کرونا و توزیع و عرضه این واکسن، در عین حال نسبت به طرح ادعاهایی مبنی بر خرید و فروش واکسن کرونا در بازار سیاه هشدار داد.

به گزارش سایت خبری پرسون، دکتر سید علی فاطمی درباره وضعیت توزیع واکسن کرونا و احتمال دخیل شدن داروخانه‌ها در این زمینه، گفت: روند سازمان غذا و دارو برای داروهای حساس، گران‌قیمت و داروهایی که یارانه زیادی دریافت می‌کنند، این است که این داروها را با برچسب اصالت که یک کد منحصر به فرد دارند، توزیع می‌کند که این داروها در سامانه تی‌تک ثبت شده و این دارو کاملاً قابل رصد و پیگیری است و اگر یک دارو از زنجیره دارویی خارج شود، به راحتی می‌توان آن را شناسایی کرد که از کدام داروخانه یا کدام شرکت پخش، نشأت گرفته است.

زمان واکسیناسیون عمومی کرونا/ چهار فاز توزیع واکسن

وی افزود: وضعیتی که در حال حاضر برای واکسن بیماری کووید-۱۹ تبیین شده، این است که قرار است این واکسن در چهار فاز زمان‌بندی شده در جامعه عرضه شود که فازهای اول و دوم آن عمدتاً برای کادر پزشکی و گروه‌های پرخطر است. در فاز آخر واکسیناسیون کرونا که احتمالاً نیمه دوم سال ۱۴۰۰ است، قرار است واکسیناسیون عمومی اتفاق بیفتد. بنابراین پارت‌های اول واکسن کرونا که برای کادر درمان و گروه‌های پرخطر است، در اختیار سیستم معاونت‌های بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی و شبکه بهداشتی قرار می‌گیرد و از همان طریق توزیع شده و مورد نظارت هم قرار می‌گیرد. بنابراین در این فاز واکسنی در اختیار داروخانه‌ها قرار نمی‌گیرد.

فاطمی تاکید کرد: در برنامه ملی استقرار و گسترش واکسیناسیون کرونا که از سوی معاونت بهداشتی تدوین شده است، چهار فاز زمان‌بندی برای واکسیناسیون مشخص شده است؛ فاز اول شامل کارکنان خط اول مقابله با کرونا شامل پرسنل بیمارستان‌ها، پرسنل عملیاتی اورژانس، پرسنل بهشت زهرا، پرسنل درمانگاه‌ها و مطب‌های عمومی، متخصصین عفونی، ریه، اطفال و داروخانه‌ها و پرسنل داروخانه، افراد با ریسک بالا شامل پرسنل خانه‌های سالمندان، جانبازانی که در مراکز نگهداری جانبازان هستند، افراد کم‌توان ذهنی، جانبازان بالای ۵۰ درصد و جانبازان شیمیایی و تنفسی و افراد پرریسک و دارای بیماری‌های زمینه‌ای است. فاز دوم شامل افراد مسن بالای ۶۵ سال است. فاز سوم شامل افرادی است که در مراکز جمعی مانند زندان‌ها، افراد نظامی، مراکز نگهداری افراد بی سرپرست و مهاجرین و مشاغلی که بیشترین تماس را با مردم دارند، است. فاز چهارم شامل سایر افراد جامعه بر اساس اولویت سنی است که همان واکسیناسیون عمومی محسوب می‌شود.

لزوم برنامه‌ریزی برای نحوه توزیع واکسن کرونا در زمان واکسیناسیون عمومی

فاطمی ادامه داد: از طرفی همه کشورهای دنیا برنامه‌ریزی کرده‌اند که تزریق عمومی واکسن کرونا را مانند آنفلوآنزا در اختیار داروخانه‌ها قرار دهند. در حال حاضر در کشور خودمان واکسن‌های اساسی کماکان از طریق سیستم بهداشتی در شبکه بهداشت تزریق می‌شود، اما واکسنی مانند آنفلوآنزا از طریق داروخانه‌ها برای عموم توزیع و فروخته می‌شود. البته سازمان غذا و دارو هم ضابطه‌ای را تدوین کرده که در داروخانه‌ها بتوانیم تزریق واکسن را هم از نظر مهارتی، تجهیزاتی، فضایی و... انجام دهیم و این آماده‌سازی در حال ایجاد است. حال زمانیکه قرار است توزیع عمومی یک واکسن از طریق داروخانه‌ها انجام شود، باید آن واکسن در سامانه‌هایی مانند تی‌تک ثبت شده و بارکد منحصر به فردی داشته باشد تا به بیرون نشأت نکرده و سوءاستفاده از واکسن اتفاق نیفتد.

وی گفت: البته متأسفانه ناهماهنگی‌هایی در این حوزه وجود دارد؛ به طوری که در تاریخ ۳۰ آذر ماه ضابطه‌ای را برای واکسیناسیون که در آن اشاره‌ای به واکسن کرونا هم وجود دارد، تهیه، تدوین و تصویب می‌کند، اما می‌بینیم ۳۰ دی ماه ۱۳۹۹، معاونت بهداشتی وزارت بهداشت برنامه جامعی را برای واکسیناسیون کرونا اعلام می‌کنند که در داخل این برنامه هیچ اسمی از داروخانه‌ها به عنوان محل عرضه واکسن و واکسیناسیون برده نمی‌شود. این یک ایراد است که چرا هماهنگی در این زمینه وجود ندارد. باید توجه کرد که همه دنیا در این زمینه برنامه‌ریزی کردند.

فاطمی با بیان اینکه در عین حال باید در نظر بگیریم که احتمالاً واکسن کرونا مانند واکسن آنفلوآنزا باید به صورت سالانه تزریق شود و به این زودی‌ها کرونا ریشه‌کن نخواهد شد، گفت: بنابراین باید در این زمینه برنامه‌ریزی شود و اصلاً امکان پذیر نیست که دولت بخواهد همه این‌ها را به صورت رایگان ارائه دهد. بر همین اساس است که باید برای توزیع عمومی واکسن برنامه‌ریزی کرده و از ظرفیت داروخانه‌ها برای این اقدام استفاده کنند.

لزوم بهره‌گیری از داروخانه‌ها در واکسیناسیون عمومی کرونا

وی با بیان اینکه در کشورهایی مانند آمریکا، انگلیس و... این برنامه‌ریزی انجام شده، گفت: اگر راهنمای سازمان غذا و داروی آمریکا را در زمینه واکسن‌های فایزر نگاه کنید، یکی از محل‌های عرضه را داروخانه‌ها اعلام کرده‌اند. به هر حال اگر بخواهیم در کشور ایمنی خوبی علیه کرونا ایجاد شود، باید بالغ بر ۶۰ درصد افراد جامعه مورد واکسیناسیون قرار گیرند. در ایران این ۶۰ درصد بالغ بر ۵۰ میلیون نفر است. حال امکان اینکه این جمعیت بخواهد صرفاً از طریق شبکه‌های بهداشتی از خدمات واکسیناسیون استفاده کنند، به آسانی امکان‌پذیر نیست. بر همین ساس هم باید از پتانسیل

داروخانه‌ها استفاده کرد. مشابه اقدامی که برای واکسیناسیون آنفلوآنزا انجام می‌شود.

وی ادامه داد: بر این اساس بعد از واکسیناسیون افراد اولویت‌دار، واکسیناسیون عمومی از طریق داروخانه‌ها اتفاق بیفتد. در حال حاضر واکسن سرخک، سرخجه و... به صورت رایگان از طرق شبکه‌های بهداشتی انجام می‌شود. در حالی که در واکسیناسیون عمومی آنفلوآنزا مردم هزینه می‌پردازند. حال اینکه برای واکسیناسیون عمومی کرونا در سال آینده و سال‌های بعد کشور چه برنامه‌هایی دارد، هنوز بی‌اطلاعیم و باید این برنامه‌ریزی به طور مشخص انجام شود.

فاطمی تاکید کرد: البته همانطور که گفتم معاونت بهداشتی در تاریخ ۳۰ دی ماه یک برنامه ریزی در این زمینه انجام داده‌اند که متأسفانه داروخانه‌ها را در این برنامه ندیده‌اند. در حالی که یکی از پتانسیل‌های بزرگ در حوزه کمک به واکسیناسیون، داروخانه‌ها هستند. به هر حال کنترل و عدم نشت داروها به بازار کار بسیار پیچیده‌ای است، اما در ایران ۱۲ هزار داروخانه داریم که بسیاری از آن‌ها می‌توانند شرایط لازم برای عرضه و همچنین تزریق واکسن با کنترل مناسب را فراهم کنند.

خطر خرید و فروش واکسن کرونای تقلبی در بازار سیاه

نایب رییس انجمن داروسازان ایران با اشاره به احتمال طرح ادعاهایی مبنی بر خرید و فروش واکسن کرونا در بازارهای غیر رسمی، اظهار کرد: باید توجه کرد که برای نگهداری بلند مدت واکسن کرونا هم مانند سایر واکسن‌ها به فریزر منفی ۱۸ درجه نیاز است؛ به طور کلی زنجیره سرمایی برای نگهداری یک واکسن بسیار مهم است. حتی اگر مدت کوتاهی از یخچال یا فریزر خارج شود، واکسن کارایی‌اش را از دست می‌دهد. تاکنون دیده شده جاهایی که در خارج از کشور فرآورده‌ای را با عنوان واکسن کرونای فایزر خرید و فروش کرده بودند، همه تقلبی بودند.

بنابراین در بازار غیر رسمی اولاً احتمال دارد چیزی که به عنوان واکسن کرونا به افراد فروخته می‌شود، واقعاً واکسن نباشد و آب یا محلول‌های دیگری باشد و دوماً اگر هم واکسن واقعی باشد، در ناصرخسرو یا بازارهای غیررسمی دیگر امکان نگهداری این واکسن‌ها وجود ندارد و از آنجایی که واکسن یک فرآورده بیولوژیک است، زود از بین می‌رود و تزریق آن فایده‌ای ندارد. در عین حال ممکن است فرد را دچار عارضه هم کند. زیرا واکسن علاوه بر اینکه حاوی ویروس غیر فعال و مواد ژنتیکی است، این مواد خیلی پایدار نیستند و اگر در شرایط مناسب نگهداری نشوند، این مواد می‌توانند تغییر ماهیت داده و منجر به آلرژی یا حساسیت‌های شدید در فرد شوند.

منبع: ایسنا